

บรรณานุกรม

หนังสือ

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. รายงานวิจัย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2531. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2532.
- ชบุ กาญจนประกร. "แบบของผู้นำ", วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ฉบับพิเศษ. พระนคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ทฤษฎีระบบการเมืองไทย : กรองการวิเคราะห์ไตรลักษณ์รัฐ.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ติรณพงศ์ - พวงพัฒน. ทิศทางการปฏิรูปนโยบายทางเศรษฐกิจไทยในทศวรรษ 1990
กรุงเทพมหานคร : ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ทักษ์ เฉลิมเตียรณ. การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- ธรรมรส โชติกฤษร. มนุษย์สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ,
2519.
- บรรณต วีรลัย และ เเพ็ญ ศรีสุวรรณ. สังคมวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- ยีน ชาร์ป (เขียน). อำนาจและยุทธวิธีไร้ความรุนแรง. ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ และคมสัน
หุตะแพทย์ (แปล) ไพศาล วงศ์วรสิทธิ์ (บรรณาธิการแปล) กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2529.
- ลิขิต อีร์เวคิน. การเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สามศาสตร์,
2528.
- วสันต์ อีรานุรักษ์. สรุปทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบของแผน 37 พ.ศ. 2535-
2539. กรุงเทพมหานคร : หจก. อีรานุสรณ์การพิมพ์, 2534.
- วงศ์ พลนิกร. ผู้ข้ามโขงยามรุ่งอรุณ : บันทึกเบื้องหลังการยุติสงครามไทย - ลาว
กรุงเทพ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดประสารการพิมพ์, 2530.

- สุจิต บุญบงการ. "อำนาจทางการเมืองของผู้นำทหารไทย ศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง
จอมพล ป. พิบูลสงคราม กับ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์", ในรักเมืองไทยเล่ม 1
สมบัติ จันทรวงศ์ และ รังสรรค์ ฉะพรพันธ์ บรรณาธิการ กรุงเทพมหานคร :
สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2519.
- สุชาชัย ยิ้มประเสริฐ. แผนชิงชาติไทย. กรุงเทพมหานคร : BK.การพิมพ์, 2534.
- ยศ. สันตสมบัติ. อำนาจ บุคลิกภาพ และผู้นำการเมืองไทย กรุงเทพมหานคร : สำนัก
พิมพ์น้ำไท, 2533.
- สมพงษ์ เกษมลิน. การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 3 พระนคร : โรงพิมพ์เกษมสุวรรณ, 2514.
- อมร รักษาสิทธิ์. ประชาธิปไตยหลายรส กรุงเทพมหานคร : โดยการสนับสนุนของ
Konrad Daenauer Foundtion, 2534.

วิทยานิพนธ์

- วรกิจ ประภาณนท์. "กระบวนการจัดตั้งรัฐบาลร่วม : ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดตั้งรัฐบาล
พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535).
- วิณา เรืองสกุล. "การก่อตั้งและพัฒนาการของพรรคชาติไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหา
บัณฑิต ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย, 2533).
- ศักดิ์นา ฉัตรกุล ณ อุษยา. "รัฐและอุดมการณ์ในยุค จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ.2500 -
2506" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).
- เสวี บัวแก้ว. "บทบาทผู้นำทางการเมืองของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์" (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529).

วารสาร

- "เกมอันตราย ชาติชาย VS สุจินดา" , หลักไท (21-27 มกราคม 2534) : 14.
- "กรณีรถโมบายยูนิต", มติชนสุดสัปดาห์ (11 พฤศจิกายน 2533) : 1.
- "การปรับ ครม.", สารสเนทศ 4 (9 กันยายน 2533) : 972-973.
- "การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับที่ล้มลุกคลุกคลานมาตลอด", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36 (25 มิถุนายน 2532) : 11.
- "การขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน", รัฐสภาสาร 35 (ธันวาคม 2530) : 57.
- "การอภิปราย...งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2532" วิญจักร. (27 ตุลาคม 2531) : 2,3.
- "แกะรอยยุทธการ ยึดทำเนียบรัฐบาล", ข่าวพิเศษ-อาทิตย์ ปีที่ (3) ฉบับที่ 581 (3-9 สิงหาคม) : 17.
- "จับตาย ชาติชาย 2 เฉลิมยังอยู่แต่ทหารอึดอัด" หลักไทย. (3-9 กันยายน 2533) : 15-22.
- "จากใช้ตรวจสู่อิสรภาพ", มติชน (7 กันยายน 2532) : 3.
- "เฉลิม อยู่บำรุง เส้นทางเดินเฟลินตีหรือที่รัก", มติชนสุดสัปดาห์ (19 กรกฎาคม 2532) : 12.
- "ชวนแจแหลกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหาประโยชน์", สยามรัฐ (26 กรกฎาคม 2532) : 1,15.
- "ชาติชายกับรัฐบาลผสม 5 พรรค", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35 (7-10 สิงหาคม 2531) : 6.
- "ซักฟอก 4 รัฐมนตรี มติไม่ไว้วางใจอัยยศ", แนวหน้า (22 กรกฎาคม 2532) : 1.
- "ญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจ สันติ ชัยวิรัตนะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35 (23-29 ตุลาคม 2531) : 10-11.

- "โฉมหน้า กรม. บทพิสูจน์ฝีมือทแรกของรัฐบาลใหม่", ข่าวพิเศษวันอาทิตย์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 581 (3-9 สิงหาคม 2531) : 19.
- "ชาติชาย ผ่านวาทนามแรงเหวี่ยง ธุรกิจการเมือง โนพรีอเพลม", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36 (25 กันยายน 2532) : 41.
- ฐานเศรษฐกิจ (24-29 กรกฎาคม 2532) : 90.
- ฐานเศรษฐกิจ (24-29 กรกฎาคม 2532) : 88.
- "ยึดรถโมบายรูกชาติ", ฐานเศรษฐกิจ 10 (12-18 พฤศจิกายน 2533) : 22.
- "สิ้นพลังอัลโหลฤทธิ์ ความพยายามเอื้อกสกัดท้าย ทศท.", มติชนสุดสัปดาห์ (12 มิถุนายน 2532) : 17.
- "ทิศทางเศรษฐกิจไทย ในทัศนะของนายกรัฐมนตรี", กรุงเทพธุรกิจ (ธันวาคม 2532) : 45.
- ธนาคารกสิกรไทย "เศรษฐกิจไทย 2532 ขยายตัวสูงสุดในโลก", เอกสารธนาคารกสิกรไทย (ธันวาคม 2532) : 57.
- "นายสันติภูมิ กาศ-บ่อบาดาล", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35 (23-29 ตุลาคม 2531) : 10-11.
- "ศึกสายเลือดในแสบ", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35 (30 ตุลาคม - 5 พฤศจิกายน 2531) : 8.
- "นายกรัฐมนตรี", วงจร (11-17 สิงหาคม 2531) : 4.
- "บิกส์คัม ทบ. แพนเหนือขึ้นบิกจีว", หลักไท. (25 ธันวาคม - มกราคม 2533) : 1.
- "บุญชู ฟังนำเลื่อมใสพิลึก โททกทั้งเน", สยามรัฐ 40 (21 กรกฎาคม 2532) : 3.
- "บทความพิเศษ เมื่อข้าพเจ้าถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจ", มติชนสุดสัปดาห์ 10 (1 ตุลาคม 2532) : 22-23.
- "บาดแผลกรณี ชวน - เจริญ", มติชนสุดสัปดาห์ 10 (17 กันยายน 2532) : 6-7.
- "เปิดอภิปราย 4 รัฐมนตรี", มติชนสุดสัปดาห์ 9 (9 กรกฎาคม 2532) : 10.
- "ปรับ กรม. เมื่อพญาจะเหยียบเมือง", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36 (31 ธันวาคม 2532 - 6 มกราคม 2533) : 8 - 9.
- "ประวัติรัฐมนตรีชุดใหม่ ชาติชาย 2", กรุงเทพธุรกิจ (3 กันยายน 2533) : 3.

"ประกาศให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งและแต่งตั้งรัฐมนตรี", สยามรัฐ 41 (28 สิงหาคม 2533) : 2.

มติชน 12 (9 สิงหาคม 2532) : 2.

"เปิดปม 30 วันวิกฤตความขัดแย้ง ชาติชาย - ทหาร", แนวหน้า (24 กุมภาพันธ์ 2534) : 4.

"ประกาศทั้งคณะรัฐมนตรี", สยามจดหมายเหตุ 33 (12-18 สิงหาคม 2531) : 897-898.

"ปฏิวัติกองทัพ นึกจิว + นึกจืด ร่วมกันลดแรงอัดในกองทัพ", หลักไทย (6 เมษายน 2532) : 17.

"ประวัตินายกรัฐมนตรี", วงจร (กันยายน 2529) : 10.

พล.อ.สิทธิ จิโรจน์ "เรื่องธรรมดาคำสำคัญ", มติชน 12 (28 กรกฎาคม 2532) : 9.

"พรรคฝ่ายค้าน", สารสนเทศ 3 (6 มิถุนายน 2535) : 100/626.

"ยุคทองของเศรษฐกิจไทย", ข่าวพิเศษ 12 (28 สิงหาคม - 3 กันยายน 2532) : 117-119.

"ยึดรถโมบายรุกฆาต", ฐานเศรษฐกิจ 10 (12-18 พฤศจิกายน 2533) : 22.

"กรณีรถโมบายยูนิต", มติชนสุดสัปดาห์ (11 พฤศจิกายน 2533) : 15.

"รัฐบาลผ่าน 1 ปี ระวังสลดตอ เดือนตุลาอาถรรพณ์", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36 (20 สิงหาคม 2532) : 8.

"เร่งส่งเสริมการส่งออก เพื่อลดปัญหาการขาดดุลการค้า", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 39 (27 กันยายน 2535), หน้า 24-35.

"รัฐบาลคณะที่ 48", พินฐาน (16-31 สิงหาคม 2531) : พิเศษ ก.

"รายงานพิเศษยีนดีต้อนรับ 357 ส.ส.", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35 (31 กรกฎาคม ถึง 6 สิงหาคม 2531).

จุลชีพ ชินวรโรฒ "แผ่นดินเดือนแคนมังกร", วิเคราะห์การปราบปรามการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตย ณ จตุรัสเทียนอันเหมิน ค.ศ. 1988 "วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 16 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม 2531) : 63-81.

- "วินาทีจันายกฯ ลั่น - กระชับ - เด็ดขาด", หลักไท (4-10 มีนาคม 2534) : 1.
- "ระเบิดเวลา 10 ลูก แรงอัดกระแทกรัฐบาลชาติชาย", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36 (13 สิงหาคม 2532) : 10.
- "รายชื่อ นายกรัฐมนตรี จำนวนครั้งและเวลาที่ดำรงตำแหน่ง", มติชนสุดสัปดาห์ 11 (10 มีนาคม 2533) : 15.
- รังสรรค์ ต่อสุวรรณ "ปี 2532 ยังคงเป็นปีทองของธุรกิจก่อสร้าง - ที่ดิน", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36 (25 กันยายน 2532) : 74.
- "ว่าด้วยการค้าชายแดนไทยในรอบครึ่งปี 2532", ฐานเศรษฐกิจ (24 - 29 กรกฎาคม 2532) : 27 - 28.
- "ปชป. โดนแทงข้างหลัง แต่กั้นได้-ไม่มีปัญหา", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36 (30 กรกฎาคม 2530) : 5.
- สยามรัฐ 41 (28 สิงหาคม 2533) : 2.
- "ฝ่ายค้านปล่อยหมัดจืด", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36 (31 ธันวาคม 2532- 6 มกราคม 2533) และ "เปิดอกสมัคร สุนทรเวช ", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36 (24-30 ธันวาคม 2532) : 10-11.
- "เสถียรภาพชาติชาย", มติชนสุดสัปดาห์ 9 (2 กรกฎาคม 2532) : 6-7.
- สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36 (30 กรกฎาคม 2530) : 5-6.
- "สัปดาห์ปริทัศน์", สตรีสาร. 42 (6 สิงหาคม 2532) : 32-34. และ "ที่เล่น-ที่จริง", สยามรัฐ 40 (24 กรกฎาคม 2532) : 8.
- เสถียร จันทิมาธร, "ชาติชาย ชุณหะวัณ จากเพลย์บอยสู่ทำเนียบ", มติชนสุดสัปดาห์ 10 (10 กันยายน 2532) : 32.
- "อิรัก-คูเวต ที่นั่นมีสงคราม, มติชนสุดสัปดาห์. 10 (12 สิงหาคม 2533) : 61-62.
- "อภิปรายไม่ไว้วางใจ ชาติไทยเขี้ยว ปชป. ร้าวลึก ชาติชาย 1", มติชนสุดสัปดาห์ 9 (30 กรกฎาคม 2532) : 10.

ภาษาอังกฤษ

- Bernard, M. Bass. Leadership Psychology and Organization Behavior
New York : Harper and Row, 1950.
- Bell, Rodeick., Edwards David v. Edwards and Wagner Harrison R.
Political Power : A Reader in Theory and Research New York :
The Free Press, 1969.
- Burby, Raymond J. Foundamental of Leadership. Readings,
Massachusetts : Addison Wesley Publishing Co., p.43.
- Ben, Solomon. Leadership of Youth New York : Youth Service, 1950.
- Barber, James D. The Presidential Character. 2nd edition,
Englewood Cliffs : Prentice-Hall, 1977.
- Banfield, Edward C. Political Inflvence, New York: The Free Press,
1965.
- Bachrach, Peter. and Baratz Morton S. Power and Poverty : Theory
and Practice. New York : Oxford University Press, 1970.
- Bell, Daniel. The Coming of Past - Industrial Sociaty New York:
Basic Book, 1973.
- Dahl, Robert A. , Moden Analysis New York : Prentice - Hall of
India, 1983
- "The Conecpt of Power" in Political Power : A Reader in
Theory and Research Edited by Roderick Bell, David v.
Edwards and R. Harrison Wagner (New York : The Free Press,
1969), P. 80.
- Debnam, Geoffrey. The Analysis of Power : A Realist Approach
London : Macmillan Press, 1984.
- Fiedler, Fred E. Theory of Leadership Effectiveness New York :
Mc Graw - Hill Book Co, 1967.

- French, John R.P. and Ravcon Beetram. The Basic of Social Power
in D. Cartwright (ed) Studies in Social Power An Arbor :
University of Michigan Press, 1955.
- Gamson, William A. Power and Discontent Homewood, LLL., The Dorsey
Press, 1968.
- Jennings, Eugene E. An Anatomy of Leadership. New York: 1960.
- Jacobson, G.A. and Lipman. Political Science New York : Baranes &
Noble, 1970.
- Gealano, Mosca. The Ruling class New York : McGraw - Hill, 1939.
- Michels, Robert. Political Parties (Glencoe : Free Press, 1915).
- Mokken, R.J. and stokman F.N. "Power and Influence as Political
Phenomena", in Brian Barry (ed), Power and Political Theory:
Some European Perspectives London : Wiloy.
- Mills, Wright. The Power Elite New York : Oxford University
Press., 1956.
- Plano, Jack C., Greenbury Milton. Ray Olton and Robert E. Riggs.
Political Sciences Dictionary Minsdale, Illinois : The
Dryden Press, 1973.
- Pfeffer, Jaffery Power in Organizations. Massachusetts : Pitman
Publishing, 1986.
- Page, Glenn D. The Scientific Study of Political Leadership
New York : The free Press, 1977.
- Ponton, Geoffrey. and Gill Peter. et al. Introduction to Politics
New York : Basil Blackwall, 1985.
- Palmar, Monte. and Thomson William. The Comparative Analysis of
Politices Ithaca : F.E. Deacock Publishing, 1978.

- Pfiffner, John M. and Presthus Robert V. Public Administration
Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1965.
- Ross, Murry G. and Hendry Charles E. Reading in Social
Psychology, 3rd ed. New York : Henry Holt, 1958.
- Reading, Hugo E. , A Dictionary of the Social Science London :
Henley 8 Boston, 1977.
- Schwarzmente, J.J. , Structures of Power : An Introduction to
Politics New York : St.Marten's Press, 1987.
- Schein, Edgar. Organizational Psychology New York : Prentice
Hall, 1958.
- Tead, Ordway. The Art of Leadership 7th ed. New York : Mc
Graw Hill Book, 1936.
- Thomas, C. Clary and Robert A. Luke. "Organization and Individual
Power", Training and Development Journal, 29(4)(1975).
- Bell, David V. Edwards, Wagner R. Harrison."The concept of Power
and the Study of Politice", in Political Power : A Reader
in Thcory cna Research Edited (New York : The Free Press,
1969).
- Wrong Dennis H. Power : Its Forms. Bases and Uses. New York:
Harper and Row, 1979.
- Whitehead, T.N. Leadership in Free Society. (Cambridge : Harvard
University Press, 1963.

บทความภาษาอังกฤษ

Bangkok Post (January 29, 1989) p.1.

"P.M. Proposes dinner to end cold war", The Nation (December 21, 1991),
p. 5.

"P.M. patches up coalition rift", The National vol.14
(September 7, 1989), p.1.

"Senate Passes Hajbill", Bangkok Post Vol. XLIII (October 29, 1988),
p.3.

The Nation (September 9, 1988), pp.1-2.

The Nation (December 23, 1988), p.1.

"The New chachai government", Bangkok Post (December 15, 1990), p.1.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ชุดที่ 1

1. นายพงษ์ สารสิน	เป็น	รองนายกรัฐมนตรี
2. นายพิชัย รัตตกุล	เป็น	รองนายกรัฐมนตรี
3. พลเอก เทียนชัย ลีวิสัมพันธ์	เป็น	รองนายกรัฐมนตรี
4. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	เป็น	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
5. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	เป็น	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. นายกร ทัพพะรังสี	เป็น	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	เป็น	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์	เป็น	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. นางสพัตรา มาศดิตถ์	เป็น	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	เป็น	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง	เป็น	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
13. นายประมวล สภาวสุ	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
14. นายสุชน ชามนุก	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
15. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
16. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
17. ร้อยตรี ประนาส ลิ้มปะพันธุ์	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
18. พันโท สนั่น ขจรประศาสน์	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
19. นายเจริญ คันธวงศ์	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
20. นายอุดมศักดิ์ ทังทอง	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
21. นายอัคร ตันติสุนทร	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
22. นายมนตรี พงษ์พานิช	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
23. นายนิคม แสขเจริญ	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
24. นายประทวน รมยานนท์	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
25. นายเอนก ทับสุวรรณ	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

26. นายสุบิน ปิ่นขยัน	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
27. นายภิญญา ช่วยปลอด	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
28. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
29. พลตรี ประมาณ อติเรกสาร	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
30. นายเสนาะ เทียนทอง	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
31. นายสันติ ชัยวิรัตนะ	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
32. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
33. นายวัฒนา อัครเหม	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
34. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
35. นายประจวบ ไชยสาส์น	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและการพลังงาน
36. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
37. นายสกล ศรีพรหม	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
38. นายใหม่ ศิรินวกุล	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
39. นายชวน หลีกภัย	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
40. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
41. นายประสงค์ บุรณพงศ์	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
42. นายบรรหาร ศิลปอาชา	เป็น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
43. นายดุสิต รังสิริ	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
44. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	เป็น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
45. นายทวิช กลิ่นประทุม	เป็น	รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ชุดที่ 2

1. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็น รองนายกรัฐมนตรี
2. นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์ เป็น รองนายกรัฐมนตรี
3. นายโกศล ไกรฤกษ์ เป็น รองนายกรัฐมนตรี
4. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ เป็น รองนายกรัฐมนตรี
5. พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก เป็น รองนายกรัฐมนตรี
6. นายสอาด ปิยวรรณ เป็น รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายกร ทัพพะรังสี เป็น รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. พลเอก หาญ ลีลาเนห์ เป็น รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์ เป็น รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม เป็น รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. นายสวัสดิ์ คำประกอบ เป็น รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
13. นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
14. นายสุชน ชมนุท เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
15. นายชวลิต ธนะขำนันท์ เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
16. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ
17. นายจรัส นัวช่วย เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
18. นายณรงค์ วงศ์วรรณ เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
19. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
20. นายอุดมศักดิ์ ทังทอง เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
21. นายวโรทัย ภิญโญสาสน์ เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
21. นายสมัคร สุนทรเวช เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
22. นายประทวน รมยานนท์ เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
23. นายเจริญ เขาวนประยูร เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
24. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

25. นายอมเรศ คีลาอ่อน เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
26. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์ เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
27. นายจำนงค์ โภธิสาโร เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
28. พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
29. นายเสนาะ เทียนทอง เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
30. นายนิธิจ จันทรสุนทร เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
31. นายปกิต พัฒนกุล เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
32. นายวัฒนา อัครเวม เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
33. นายอุทัย นิมนต์ไฉน เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
34. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและการพลังงาน
35. พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์ เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
36. นายบุญถึง ผลพานิชย์ เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
37. นายสกล ศรีพรหม เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
38. นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์ เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
39. นายเด่น ไต๊ะมินา เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
40. นายวิรวร สิทธิธรรม เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
41. นายประมวล สภาวสุ เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
42. นายสมาน กุมมะกาญจนะ เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
43. นายประยูร สุรนิวงศ์ เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
44. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ เป็น รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

นโยบายการเมือง

รัฐบาลมีความมุ่งมั่นในการเกิดทุนและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และจะดำเนินการทุกวิถีทางที่จะให้บังเกิดความสุखความเจริญแก่ประชาชน จึงกำหนดนโยบายไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบทบาทพรรคการเมือง ให้สอดคล้องกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และกระตุ้นให้มีประชาชนมีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง รวมทั้งมีความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนในฐานะประชาชนและให้มีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

2. ส่งเสริมและปรับปรุงการกระจายอำนาจการปกครองสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

นโยบายการบริหารระบบราชการ

1. ปรับปรุงสวัสดิการของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ขจัดข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตและประพฤติมิชอบหรือไร้สมรรถภาพ

2. ปรับปรุงระบบราชการให้เกิดความรวดเร็วในการให้บริการประชาชนทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

3. ปรับปรุงเงินเดือนค่าตอบแทนให้แก่ข้าราชการกำนันผู้ใหญ่บ้านและเจ้าหน้าที่ในการปกครองท้องถิ่นให้สอดคล้องกับภาวะค่าครองชีพ

นโยบายเศรษฐกิจ

รัฐบาลนี้ตั้งเป้าหมายที่จะดำเนินนโยบายเศรษฐกิจให้บังเกิดความผาสุกและความอยู่ดีกินดีของประชาชน และให้ระบบเศรษฐกิจมีความคล่องตัวและสามารถปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก เพื่อที่จะสนับสนุนให้ประเทศไทย มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่มั่นคงแข็งแรง ให้เอกชนสามารถแข่งขันในตลาดโลกและพัฒนาตลาดภายในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนมุ่งเน้นส่งเสริมการกระจายรายได้ และมุ่งรักษาเสถียรภาพและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายเศรษฐกิจไว้ ดังนี้

1. เศรษฐกิจทั่วไป

1.1 สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ตามระบบเศรษฐกิจเสรี โดยภาครัฐบาลเป็นผู้สนับสนุน และให้มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน

1.2 ดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย ตลอดทั้งภาคเอกชนมีบทบาทที่ กว้างไกลและส่งเสริมการแสวงหาพัฒนาและขยายตลาดการค้าและการท่องเที่ยว ตลอดจนการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อการสร้างงานและถ่ายทอดเทคโนโลยี

1.3 ใช้กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจที่สมดุลทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ

1.4 มุ่งพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี โดยยังคงมีภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมบริการ เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจควบคู่กันไป

1.5 มุ่งกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ให้ทั่วถึง รวมทั้ง การมุ่งพัฒนาชนบทอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในชนบทและปัญหาการกระจาย รายได้อย่างจริงจัง ตลอดจนมุ่งสร้างงานทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ

1.6 ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ เพื่อส่งเสริมการประกอบ กิจกรรมทางเศรษฐกิจให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนลดอุปสรรคต่อการประกอบ การทางเศรษฐกิจที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

1.7 ส่งเสริมการพัฒนามือแรงงานเพื่อให้รองรับกับเศรษฐกิจของประเทศ ที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว

1.8 ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเพื่อการส่งออกทั้งภาคเกษตรกรรมและ อุตสาหกรรม

2. การเงินการคลัง

2.1 ปรับปรุงโครงสร้างและระบบการจัดเก็บภาษีอากร ให้เป็นธรรมและ เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

2.2 กำหนดมาตรการด้านการเงินการคลัง เพื่อรองรับและสนับสนุนการ

พัฒนาของภาคเอกชน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการเสริมสร้างฐานะทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปให้แข็งแกร่งขึ้น

2.3 มุ่งรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารด้านรายจ่ายของรัฐ และควบคุมการก่อหนี้ให้อยู่ในขอบเขตที่สอดคล้องกับขีดความสามารถของประเทศ รวมทั้งการรักษาวินัยทางการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง

2.4 พัฒนาและเสริมสร้างระบบการเงินเพื่อระดมการออมในประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาตลาดการเงินและตลาดทุนให้สามารถเกื้อกูลการลงทุนตลอดจนรักษาความมั่นคงของสถาบันการเงินของประเทศ

2.5 มุ่งสนับสนุนการบริหารการเงินและการคลังส่วนท้องถิ่นให้มีอิสระและประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. อุตสาหกรรม

3.1 ส่งเสริมการกระจายอุตสาหกรรมออกสู่ต่างจังหวัด โดยจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยและสิทธิประโยชน์ที่เพียงพอ ตลอดจนให้การสนับสนุนด้วยมาตรการด้านการเงินการคลังที่เหมาะสม

3.2 ให้ความสำคัญลำดับสูงแก่อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานและใช้วัตถุดิบซึ่งมาจากทรัพยากรธรรมชาติภายในประเทศ และอุตสาหกรรมที่อาศัยเทคโนโลยี โดยใช้ความแน่นอนด้านการตลาดเป็นตัวนำ และมุ่งสู่พื้นที่ที่เหมาะสม

3.3 มุ่งสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลาง ขนาดเล็ก และอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกให้เป็นพื้นฐานสำคัญของระบบอุตสาหกรรมของประเทศ

4. เกษตรกรรม

4.1 เพิ่มรายได้ของเกษตรกรด้วยการส่งเสริมและปรับปรุงระบบการผลิตให้สอดคล้องกับการตลาดทั้งในและนอกประเทศ ตลอดจนแก้ไขปัญหาราคาผลิตผลเกษตรตกต่ำอย่างจริงจังและมีผลอย่างถาวร

4.2 มุ่งพัฒนาภาคเกษตรกรรมแบบครบวงจรมากยิ่งขึ้น โดยสนับสนุนให้มีบริการด้านเทคโนโลยี สินเชื่อการเกษตร ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ และข้อมูลการตลาด เพื่อเพิ่มผลผลิต ปรับปรุงคุณภาพและลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรในระดับไร่นา

4.3 ช่วยเหลือเกษตรกรผู้ไร้ที่ทำกินโดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน และการออกเอกสารสิทธิทำกิน

4.4 จัดให้มีองค์การร่วมของภาครัฐบาล เอกชนและเกษตรกร เพื่อให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายพัฒนาการเกษตร และตัดสินใจในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

5. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.1 ปรับปรุงระบบการบริหาร และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ อันประกอบด้วยที่ดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้ ประมง แร่ธาตุ และพลังงานในท้องถิ่นทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและคุณภาพชีวิตของประชาชน

5.2 สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

5.3 เร่งรัดการผลิตบุคลากรและการวิจัยในด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

6. บริการ

6.1 พัฒนาแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการสร้างงานในประเทศ และนำเงินตราต่างประเทศเข้ามามากขึ้น โดยคงไว้ซึ่งคุณค่าของวัฒนธรรมไทย

6.2 เพิ่มขีดความสามารถการบริการด้านสาธารณสุข และสาธารณสุขการ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมลงทุนในการดำเนินงาน เพื่อเร่งตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นให้ได้อย่างเพียงพอ

6.3 ปรับปรุงการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถขยายบริการได้กว้างขวาง พร้อมทั้งจะรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

นโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รัฐบาลนี้มีความมุ่งมั่นจะพัฒนาความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เข้มแข็ง และเพียงพอที่จะสนองตอบต่อความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และปูพื้นฐานสำหรับการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยีในระยะยาว จึงกำหนดนโยบายไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมและผลักดันการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าอุตสาหกรรม เกษตร และการพลังงาน ตลอดจนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการป้องกันประเทศ
2. เสริมสร้างองค์การบริหารงานวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยให้เป็นแหล่งระดมสรรพกำลังทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งจากภาคเอกชน เพื่อการวิจัยและการพัฒนาการผลิตและการตลาด
3. พัฒนาวิธีการและเครื่องมือในการบริหารระบบสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของภาคเอกชนในการแข่งขันกับต่างประเทศ
4. มุ่งพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ให้เพียงพอและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

นโยบายการป้องกันประเทศ

เพื่อให้การรักษาความมั่นคงของประเทศและการดำรงไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดนและการรักษาผลประโยชน์ของชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาล จึงกำหนดนโยบาย ดังนี้

1. จะปรับปรุงและพัฒนากองทัพประจำการให้มีขนาดที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ ความพร้อมรบ และความทันสมัย เพื่อให้มีขีดความสามารถในการป้องกัน และป้องกัน ประเทศได้ทุกระดับภัยคุกคาม โดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ
2. จะพัฒนาระบบกำลังสำรองให้มีความพร้อมและสามารถขยายกำลังใน ยามสงครามได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
3. จะส่งเสริมและดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อให้เกิดความร่วมมือด้านทรัพยากร ที่ จะสนับสนุนการระดมสรรพกำลังของชาติเพื่อการป้องกันประเทศ
4. จะสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการทหาร รวมทั้งการผลิต ยุทโธปกรณ์ภายในประเทศให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถพึ่งตนเองได้มากที่สุด โดยร่วมมือกับส่วนราชการพลเรือน ภาคเอกชน และมิตรประเทศ
5. จะผนึกกำลังป้องกันประเทศ ทั้งกำลังทหาร กำลังกึ่งทหาร ตำรวจ และ ราษฎรอาสาสมัครในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนข้าราชการ และประชาชนเข้าด้วยกัน เพื่อ ป้องกันภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ

6. จะสนับสนุนและส่งเสริมบทบาทของกองทัพ ในการพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือประชาชน และการบรรเทาสาธารณภัยของชาติ

7. จะบำรุงรักษาขวัญและกำลังใจของทหาร โดยดำเนินการด้านสวัสดิการและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น รวมทั้งจะส่งเสริมการพัฒนากำลังพลที่เข้ารับราชการทหารให้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำไปประกอบสัมมาชีพได้ดียิ่งขึ้น เมื่อพ้นจากประจำการ

8. จะส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกและครอบครัว โดยเฉพาะทหารผ่านศึกที่ทุพพลภาพและครอบครัวของทหารที่เสียชีวิตจากการป้องกันประเทศให้มีความเป็นอยู่ที่เหมาะสม

นโยบายต่างประเทศ

รัฐบาลจะดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เป็นอิสระโดยยึดถือประโยชน์ของชาติเป็นของชาติ และบูรณภาพแห่งดินแดน ตลอดจนนิทกซ์และสร้างเสริมความมั่นคงของรัฐและผลประโยชน์ของชาติ ทั้งจะให้การต่างประเทศในการส่งเสริมความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ กับให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐและระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน เพื่อให้การดำเนินนโยบายมีประสิทธิภาพ และเอกภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้จะร่วมมือกับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศที่ยังประโยชน์ให้แก่ความมั่นคงของรัฐและการพัฒนาประเทศ โดยจะดำเนินนโยบายหลัก ดังต่อไปนี้

1. เคารพและรักษาสีทธิตามความตกลงที่ทำไว้กับต่างประเทศ โดยยึดถือหลักแห่งความเสมอภาค หลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติ และหลักความเป็นธรรม ทั้งจะเคารพและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

2. ส่งเสริมสันติภาพและการดำรงอยู่ร่วมกันโดยสันติระหว่างประเทศทั้งหลาย บนหลักการของการเคารพเอกราชอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน ความเสมอภาค ความยุติธรรมการไม่แทรกแซงในกิจการภายในของกันและกัน และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศโดยสันติวิธี

3. ปรับปรุงความสัมพันธ์ทั้งในทางเศรษฐกิจและการเมือง โดยเฉพาะการขยายตลาดการค้าระหว่างกัน และเสริมสร้างความเข้าใจอันดีและไม่ตรีจิตกับประเทศเพื่อนบ้านให้อยู่ร่วมกันโดยสันติ และสมานฉันท์ในลักษณะที่ตอบสนองผลประโยชน์ร่วมกัน

ตลอดจนจะพยายามและส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหามลภาวะในภูมิภาคและปัญหาระหว่างประเทศ โดยวิธีการทางการเมืองและการทูต

4. เสริมสร้างและกระชับมิตรภาพความร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้นั่นแน่นแฟ้นและใกล้ชิดยิ่งขึ้น ตลอดจนสนับสนุนมาตรฐานที่จะให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตสันติภาพ เสรีภาพและความเป็นกลาง เพื่อให้บรรลุถึง ซึ่งสันติภาพและเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยแท้

5. ดำเนินและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างสมดุล สอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติ ในลักษณะที่จะเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย ความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของประเทศ และนำไปสู่ความร่วมมือและการแก้ไขปัญหิต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสันติภาพ เสถียรภาพ และความก้าวหน้าในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

6. ส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ เพื่อขยายตลาดสินค้าเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ตลอดจนแหล่งเงินทุน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวิชาการ และเพื่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น

7. ดำเนินงานด้านสารนิเทศเพื่อให้ต่างประเทศและประชาชนชาวไทยทั่วไปมีความเข้าใจในนโยบายต่างประเทศของไทย และการดำเนินการในความสัมพันธ์กับต่างประเทศขณะเดียวกันจะได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ประเทศไทย และเผยแพร่วัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ เพื่อให้เป็นที่รู้จักและเกิดความเข้าใจที่ดีต่อประเทศไทยและคนไทย

8. คุ้มครองและดูแลทุกข์สุข สิทธิและผลประโยชน์ของคนไทย และรักษาผลประโยชน์ของชาติไทยในส่วนรวมให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมจากนานาประเทศ

นโยบายสังคม

รัฐบาลมุ่งมั่นที่จะสร้างคุณธรรมทางสังคม และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งในด้านโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาสุขภาพอนามัย และการให้หลักประกัน

ความมั่นคงในชีวิต ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีศิลปกรรมและดำรงไว้ซึ่งศิลปะ วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติ โดยกำหนดนโยบาย ดังนี้

1. ความสงบเรียบร้อยในสังคม

1.1 รักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และยาเสพติดโดยเด็ดขาด

1.2 เสนอและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นอยู่ของสังคม ในปัจจุบันและให้มีความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

1.3 พัฒนาและปรับปรุงระบบขบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ตลอดจนกระจายระบบงานอำนวยความสะดวกออกไปยังประชาชนให้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

1.4 เร่งรัดปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และองค์การที่เกี่ยวข้องกับแรงงานให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 ดำเนินการหาทางแก้ไขปัญหาผู้อพยพและผู้ลี้ภัยจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเร็วอย่างถาวร และเพิ่มการให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรไทยตามบริเวณชายแดน ซึ่งถูก กระทบกระเทือนจากปัญหาผู้อพยพ โดยร่วมมือกับประเทศและองค์การระหว่างประเทศที่ เกี่ยวข้อง

2. การศึกษา

2.1 กระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยเน้นทั้งการ ปรับปรุงการผลิตและพัฒนาคุณภาพ และความเสมอภาคของระบบการศึกษา เพื่อส่งเสริม จริยธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษาตลอดชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม พละนาถมิย ตลอดจนการศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

2.2 ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น

2.3 เร่งรัดการส่งเสริมการอนุบาลชนบท การขยายโอกาสทางการศึกษาใน ระดับมัธยมศึกษา โดยจะจัดควบคู่ไปกับการขยายการศึกษาภาคบังคับและการเตรียมพื้นฐาน อาชีพให้กับนักเรียนทุกระดับ เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน ตลอดจนส่งเสริมศิลปกรรม จริยธรรม และวินัยของนักเรียนและคนในชาติเป็นพิเศษ

2.4 สร้างทัศนคติในด้านความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2.5 สนับสนุนการวิจัย ค้นคว้า เพื่อเสริมสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาประเทศและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน

3. สาธารณสุข

3.1 เร่งรัดการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานทั้งในท้องถิ่นชนบทและชุมชนแออัดในเขตเมือง

3.2 ปรับปรุงคุณภาพบริการสาธารณสุขของรัฐทุกระดับและทุกระดับ โดยมุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานสาธารณสุข ระบบข้อมูล องค์กรหรือกลไกการประสานนโยบายและการพัฒนาบุคลากร ให้มีความพร้อมในการให้บริการทั้งในยามปกติและยามฉุกเฉิน ทั้งนี้ จะคำนึงถึงเรื่องประสิทธิภาพและประหยัดเป็นหลัก

3.3 ปรับปรุงระบบการประกันสุขภาพที่มีอยู่ให้เหมาะสม และให้การสงเคราะห์แก่ผู้มีรายได้น้อย และผู้ที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูล

3.4 ส่งเสริมให้หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ดำเนินกิจกรรมที่ช่วยยกระดับสุขภาพอนามัยของประชาชนให้สูงขึ้นสร้างพฤติกรรมอนามัยที่ดี ปรับปรุงการสุศึกษา และแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุข รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการคุ้มครองผู้บริโภค

3.5 ฟื้นฟูการแพทย์แผนไทยและการใช้สมุนไพรให้เป็นประโยชน์ แพร่หลายตามความต้องการของท้องถิ่นและฟื้นฟูอุตสาหกรรมยาภายในประเทศให้มั่นคง หนึ่งตนเองได้ โดยเน้นความปลอดภัยและประสิทธิภาพการบำบัดโรคในราคาที่เหมาะสม และกระจายไปสู่ผู้ใช้อย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหาร ยา และอื่น ๆ เพื่อการส่งออก

4. บริการสังคม

4.1 ส่งเสริมการกีฬาอย่างกว้างขวางและทั่วถึง เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและพัฒนามาตรฐานการกีฬา เพื่อให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันกีฬากับนานาชาติได้ดียิ่งขึ้น

- 4.2 เร่งรัดช่วยเหลือประชาชนที่มีรายได้น้อยในเรื่องที่อยู่อาศัย ทั้งที่ดำเนินการโดยรัฐและเอกชน โดยเฉพาะในภูมิภาค
- 4.3 พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนแออัดในเมืองอย่างเป็นระบบ
- 4.4 ส่งเสริมการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน รวมทั้งสวัสดิการคนชรา และคนทุพพลภาพ
- 4.5 ส่งเสริมสถาบันศาสนาและองค์กรของเอกชนให้มีบทบาทและส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
คูหาลงกรณ์มหาวิทาลัย

นโยบายรัฐบาล "ชาติชาย 2"

1. นโยบายการเมือง

รัฐบาลมุ่งเกิดทุนและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และจะดำเนินการทุกวิถีทางที่จะให้บังเกิดความสุขความเจริญแก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ในการนี้ รัฐบาลจะส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบทบาทพรรคการเมือง และสถาบันรัฐสภา ให้สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและกระตุ้นให้ประชาชนมีความเข้าใจและศรัทธายึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอย่างจริงจัง โดยการคุ้มครองและขยายสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายให้กว้างขวางขึ้น ตลอดจนสร้างความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบของตน ในฐานะประชาชนและให้มีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น รัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเลือกตั้งใด ๆ ที่ราษฎรใช้สิทธิเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรม เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

ขณะเดียวกัน รัฐบาลจะส่งเสริมและปรับปรุงการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะสภาตำบลให้มากขึ้น โดยการเพิ่มอิสระทางการเงินการคลัง การจัดซื้อจัดจ้างและการกำหนดนโยบายของตนเอง ทั้งนี้จะได้ดำเนินการเป็นขั้นเป็นตอนให้เหมาะสมกับสภาพการพัฒนาของท้องถิ่น ทั้งที่พัฒนาไปมากแล้วและท้องถิ่นที่ยังต้องการความสนับสนุนจากส่วนกลาง โดยคำนึงถึงความเป็นเอกภาพของการปกครองราชอาณาจักร ซึ่งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและจะแบ่งแยกมิได้

รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อให้มีการปฏิรูปกฎหมายที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเร่งรัดปรับปรุงประกาศของคณะปฏิวัติ ตลอดจนคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ให้เป็นระบบกฎหมายในระบอบประชาธิปไตย

2. นโยบายการบริหารระบบราชการ

รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนบทบาทของราชการจากผู้ปฏิบัติมาเป็นผู้กำกับดูแล ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของภาคเอกชนยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงระบบราชการให้เปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อเปลี่ยนแนวความคิดจากการบริหารราชการในลักษณะของการปกครองมาเป็นการบริหารราชการในเชิงการพัฒนา

รัฐบาลมุ่งเน้นปรับการบริหารราชการ และวิธีการปฏิบัติงานให้รวดเร็ว โดยลดขั้นตอนการทำงาน และกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคล งานงบประมาณจากส่วนกลาง ไปสู่หน่วยปฏิบัติและส่วนภูมิภาค โดยจัดสรรเงินงบประมาณเป็นก้อนให้แก่จังหวัด เพื่อนำไปใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหของประชาชนควบคู่ไปกับการปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพและสภาพแวดล้อมในการทำงานของข้าราชการ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจที่จะรักษาคนเดิมมีความสามารถไว้ในราชการ ขณะเดียวกันรัฐบาลมีนโยบายที่จะยึดหลักระบบคุณธรรมในการพิจารณาให้บำเหน็จความชอบ การเลื่อนตำแหน่งในระบบราชการ เพื่อให้สามารถดำรงและสรรหาข้าราชการที่มีคุณภาพ มีขวัญและกำลังใจในการทำงานตามนโยบายของรัฐบาลได้ต่อไป

รัฐบาลมุ่งเน้นที่จะปรับปรุงโครงสร้างกระทรวง ทบวงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เช่น แบ่งแยกงานจากกระทรวงเดิม จัดตั้งเป็นกระทรวง ทบวงขึ้นใหม่ อาทิ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการค้าต่างประเทศ กระทรวงพลังงาน กระทรวงโยธาธิการ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสื่อสารการคมนาคม และทบวงตำรวจ เป็นต้น

3. นโยบายเศรษฐกิจ

รัฐบาลนี้กำหนดเป้าหมายการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่จะให้เศรษฐกิจของไทยขยายตัวต่อเนื่อง โดยมุ่งขยายฐานการผลิตและการค้าให้เปิดกว้างสู่นานาชาติ และให้ประเทศไทยสามารถเป็นฐานเศรษฐกิจ "ด้านหน้า" ของภูมิภาคนี้ให้ได้ทั้งเป็นศูนย์กลางการผลิต การแปรรูปสินค้า การส่งออกและเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจการเงินและคมนาคมขนส่งในภูมิภาคนี้ด้วย

ในการนี้ รัฐบาลมีความจำเป็นต้องปรับนโยบายเศรษฐกิจของไทยให้มีลักษณะเชิงผ่อนคลายเป็นความยืดหยุ่นคล่องตัวสูงขึ้น ทั้งทางด้านการค้ากับต่างประเทศ การบริหารการเงิน การคลัง และการจัดหาบริการพื้นฐานที่สำคัญ ๆ ซึ่งจำเป็นต้องลดการผูกขาดลง และเพิ่มบทบาทภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมลงทุนขยายบริการพื้นฐานด้านบริการ โทรคมนาคมขนส่งกิจการพลังงาน การพัฒนากำลังคน และให้เพิ่มการใช้เทคโนโลยีเนื่องการผลิตให้มากขึ้นด้วย

ขณะเดียวกัน รัฐบาลจะดำเนินนโยบายที่ระมัดระวังรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศต่อไป เพื่อมุ่งลดภาวะเงินเฟ้อ และการขาดดุลการค้าของประเทศ

มิให้อยู่ในระดับที่จะส่งผลกระทบต่อภาวะความเป็นอยู่การครองชีพของประชาชนและความมั่นใจของนักลงทุนในประเทศไทย

นอกจากนั้น รัฐบาลมุ่งเน้นให้ความสำคัญสูงต่อนโยบายกระจายรายได้ และเร่งกระจายการขยายตัวทางเศรษฐกิจไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะการส่งเสริมภาคเอกชนให้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยที่ยากจนและลูกจ้างแรงงานการเกษตรในชนบท กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวขนาดเล็กในเมือง และกลุ่มผู้ใช้แรงงานและลูกจ้างที่มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของนโยบายการกระจายรายได้ของรัฐบาล โดยจะดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเฉพาะด้าน ดังนี้

3.1 การเงินการคลัง

รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และฐานะการเงินการคลังของประเทศให้มั่นคงและดำเนินนโยบายการเงินการคลังของประเทศในกรอบวินัยที่เคร่งครัดควบคู่กับการเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม และปรับปรุงโครงสร้างระบบการจัดเก็บภาษีอากร เพื่อลดความซ้ำซ้อนตลอดทั้งสร้างความเป็นกลางของระบบภาษีให้เอื้ออำนวยต่อการลงทุน และการพัฒนาธุรกิจของประเทศ ขณะเดียวกันจะใช้มาตรการทางการคลังให้สามารถช่วยเหลือต่อภาคเศรษฐกิจที่อ่อนแอโดยเฉพาะในด้านการเกษตร

ส่วนการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจนั้น จะให้ลดการพึ่งพาการสนับสนุนจากรัฐลง โดยให้เร่งการระดมทุนและร่วมทุนกับภาคเอกชนในการขยายบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้กว้างขวางและมีคุณภาพที่สามารถสนองต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศได้

ทางด้านนโยบายการเงิน รัฐบาลจะพัฒนาเสริมสร้างระบบการเงิน สถาบันการเงิน และตลาดทุนให้มั่นคงแข็งแรงและมีประสิทธิภาพในการระดมเงินออมระยะสั้นและระยะยาวให้สูงขึ้น และให้มีการผ่อนคลายการควบคุมสถาบันการเงิน เพื่อสนองความต้องการด้านการลงทุนในประเทศ ตลอดทั้งสามารถให้ประเทศไทยมีโอกาสพัฒนาเป็นศูนย์กลางการเงินในภูมิภาคได้ต่อไป

นอกจากนั้น รัฐบาลจะดำเนินนโยบายและมาตรการทางการเงินการคลัง เพื่อจูงใจให้พัฒนาแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงาน การขจัดมลพิษ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

3.2 การเกษตร

รัฐบาลยึดมั่นว่าการช่วยเหลือเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกษตรกรรายย่อยที่ยากจนเป็นนโยบายที่มีความสำคัญสูงสุด เพื่อเร่งการเพิ่มผลผลิต และสร้างเสถียรภาพของรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย

ในการนี้ รัฐบาลจะเร่งดำเนินการปฏิรูปที่ดินและปรับปรุงระบบการให้สิทธิทำกินแก่เกษตรกรในเขตป่าไม้ที่หมดสภาพ และที่เกษตรกรได้ครอบครองใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น โดยจะเร่งออกเอกสารสิทธิหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ จะดำเนินการพัฒนาพื้นที่ดินที่มีปัญหาในบริเวณแห้งแล้ง ดินเค็ม ดินพลู ตลอดจนดำเนินการป้องกันดินถูกชะล้างพังทลายในเขตต้นน้ำลำธาร และอนุรักษ์พื้นที่ดินชายฝั่งทะเลควบคู่ไปด้วย

รัฐบาลจะขยายวงเงินสินเชื่อทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้แก่เกษตรกรที่ยากจน โดยปรับเงื่อนไขให้ผ่อนปรนยิ่งขึ้น เพื่อให้เกษตรกรสามารถเปลี่ยนระบบการผลิตเกษตรดั้งเดิมไปสู่พืชเศรษฐกิจใหม่ ๆ และการเลี้ยงสัตว์ที่มีความต้องการของตลาดมากขึ้น ส่วนด้านปัจจัยการผลิตอื่น ๆ รัฐบาลมีนโยบายให้มีการค้าปุ๋ยเคมีอย่างเสรีมากขึ้น เพื่อลดการผูกขาดการผลิตและการค้าปุ๋ยเคมีลง และเร่งรัดให้มีการผลิตปุ๋ยเคมีในประเทศ เพื่อทดแทนการนำเข้า โดยถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตรที่รัฐบาลจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของเกษตรกรเป็นหลัก

รัฐบาลจะจัดให้มีการส่งเสริมการผลิตเกษตรแผนใหม่ โดยอาศัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น เช่น การใช้ปุ๋ยชีวภาค การควบคุมศัตรูพืชด้วยมาตรการชีววิธี การผสมเทียมปลุกสัตว์และสัตว์น้ำ และการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เป็นต้น เพื่อเป็นฐานในการปฏิรูปโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตรของประเทศต่อไป นอกจากนี้จะเสริมสร้างกำลังสำรองให้แก่เกษตรกร โดยสนับสนุนสถาบันการเกษตรและส่งเสริมภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการผลิต การตลาดและอุตสาหกรรมการเกษตร รวมทั้งการแปรรูป

ทางด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติรัฐบาลจะดำเนินงานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยเน้นการขุดลอกคู คลอง หนองและบึงธรรมชาติ เพื่อให้

สามารถปลูกพืชในฤดูแล้งได้และมีเป้าหมายเพิ่มพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้สูงขึ้น จากร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 25 ของพื้นที่ป่าทั้งหมดและจะสนับสนุนภาคเอกชนและสถาบันเกษตรกรให้ปลูกสวนป่าเศรษฐกิจ และสวนป่าชุมชนต่อไป นอกจากนี้ รัฐบาลจะอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเล และในน่านน้ำไทยให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืด

3.3 อุตสาหกรรม

รัฐบาลจะส่งเสริมอุตสาหกรรมไทยให้สามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศ ทั้งคุณภาพและต้นทุนการผลิต โดยการลดอัตราภาษีนำเข้าเครื่องจักร ชิ้นส่วนและวัตถุดิบ รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการให้บริการทดสอบและรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมของไทยได้ด้วย

ขณะเดียวกันจะเร่งกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาคและพื้นที่ "เขตเศรษฐกิจใหม่" เช่น บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกและเร่งพัฒนาบริเวณชายฝั่งทะเลภาคใต้ ตลอดจนการพัฒนานิคมอุตสาหกรรม เขตอุตสาหกรรมส่งออก อาคารชุดสำหรับอุตสาหกรรม เพื่อกระจายอุตสาหกรรมไปสู่พื้นที่ที่ควรพัฒนา ซึ่งจะช่วยให้การควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

รัฐบาลจะให้ความสำคัญสูงสุดต่อการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากโรงงานอุตสาหกรรมทั้งทางด้านมลพิษทางอากาศ ทางน้ำ เสียง กากของเสีย

และสารเป็นพิษรวมทั้งขยะมูลฝอย โดยเฉพาะในบริเวณที่มีโรงงานตั้งอยู่หนาแน่นในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองหลัก และบริเวณฝั่งแม่น้ำสายหลัก ในการนี้จะสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนหรือรับสัมปทานในการลงทุนสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมและจัดการกากของเสียอย่างเป็นระบบด้วย

3.4 การพาณิชย์และบริการ

รัฐบาลจะมุ่งดำเนินนโยบายการพาณิชย์ ให้มีการค้าทั้งภายในและกับต่างประเทศให้ "เสรี" มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการเจรจาการค้ากับต่างประเทศหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันทางการค้าที่จะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าในภูมิภาคนี้ โดยจะเน้นหนักขยายตลาดในอินโดจีนและเอเชีย-

แปซิฟิก และปรับปรุงระบบการอนุญาตนำเข้าวัตถุดิบ กำหนดมาตรการปกป้องไม่ให้มีการทุ่มตลาดเข้ามาในประเทศไทย ตลอดทั้งเสริมสร้างเอกภาพการเจรจาการค้าระหว่างประเทศและกำหนดยุทธวิธีสำหรับตลาดร่วมยุโรป ในปี 2535 พร้อมกันไปด้วย

ทางด้านนโยบายการค้าภายในประเทศนั้น รัฐบาลจะเน้นการเสริมสร้างเสถียรภาพด้านราคาสินค้าเสถียรภาพ ด้านราคาสินค้าเกษตรเป็นพิเศษโดยการเร่งพัฒนาตลาดกลางในลักษณะตลาดประมูล ตลาดซื้อขายล่วงหน้า และกระจายการพัฒนาธุรกิจคลังสินค้า ไซโลและห้องเย็นในท้องถิ่นส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น เพื่อให้เกษตรกรสามารถชะลอการขายผลผลิตซึ่งจะทำให้สามารถขายได้ในราคาที่สูงขึ้น

ด้านบริการนอกเหนือจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการสร้างงาน และนำเงินตามต่างประเทศเข้ามามากขึ้นแล้ว รัฐบาลจะริเริ่มการพัฒนาบริการด้านซ่อมบำรุงพาหนะทั้งทางบก น้ำ และอากาศ ให้เป็นศูนย์ซ่อมบำรุงใหญ่ในภูมิภาคนี้

นอกจากนั้น จะเน้นการส่งออกโดยปรับปรุงกลไกของทางราชการให้เกื้อหนุนการดำเนินงานของภาคเอกชนมากยิ่งขึ้น ตลอดจนปรับปรุงมาตรฐานและคุณภาพของสินค้าส่งออกให้เป็น เชื้อถือของตลาดนานาชาติ ส่วนการคุ้มครองผู้บริโภคจะปรับปรุงกฎหมาย กำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ตลอดทั้งการปรับปรุงกฎหมายซึ่ง ตวง วัด และกฎหมายบริษัทมหาชนให้สอดคล้องกับระบบการค้าปัจจุบัน และการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้การคุ้มครองแก่สาธารณชนมิให้ถูกเอาเปรียบ หรือเผชิญกับความเสียหายมากเกินไป

3.5 การคมนาคมขนส่ง

รัฐบาลจะเร่งดำเนินการขยายด้านบริการโทรคมนาคมและการสื่อสาร โดยรวดเร็ว และมีบริการดีเพียงพอกับความต้องการของธุรกิจและประชาชนที่ขยายหรือเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ทางด้านบริการขนส่งมวลชน จะเร่งให้มีบริการขนส่งมวลชนบนรางสูง ยก ระดับรางรถไฟ พร้อมทั้งปรับปรุงระบบการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารทุกระบบให้ผสมผสานกันให้สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัยยิ่งขึ้น ทั้งนี้รวมถึงการประสานระบบการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศภายใน และระหว่างประเทศให้สอดคล้องประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป และสนับสนุนการสร้างสนามบินเพื่อส่งเสริมด้านธุรกิจและงานท่องเที่ยว

นอกจากนั้นจะสนับสนุนการสร้างทางตามกฎหมายสัมปทานและปรับปรุงงานด้านสาธารณูปโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่จะเสริมกิจการโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก รัฐบาลจะเร่งแก้ปัญหาการจราจรติดขัดในบริเวณกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเร่งจัดการก่อสร้างทางหลวงวงแหวนรอบนอกให้แล้วเสร็จโดยด่วน พร้อมกับพิจารณาก่อสร้างอุโมงค์ลอดใต้แม่น้ำ และตัดถนนทางเบี่ยงเพื่อลดปริมาณรถที่ต้องผ่านเข้ามาในเขตเมืองทางด้านทิศเหนือไปตะวันตก และไปทางตะวันออก ตลอดจนการขยายถนนและเพิ่มช่องทางเพื่อเพิ่มผิวจราจรให้มากขึ้นและรื้อถอนสิ่งกีดขวางเพื่อให้การจราจรมีความคล่องตัวสูงขึ้น รวมทั้งการแก้ไขปัญหาการจราจรในต่างจังหวัดที่กำลังมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

4. นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ผลงานและสิ่งแวดล้อม

รัฐบาลจะเร่งการผลิตนักวิทยาศาสตร์ วิศวกร ตลอดจนช่างเทคนิคให้เพียงพอ และมีความสามารถเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งผลิตอาจารย์มหาวิทยาลัยและนักวิจัย เพื่อสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม บริการ และการพัฒนาชนบท และสามารถรองรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศได้ โดยพัฒนาระบบข้อสนเทศเพื่อให้เอกชนสามารถนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศในราคาและเงื่อนไขที่เหมาะสม อีกทั้งให้มีการจัดหาและผลิตพลังงานให้พอเพียงกับความต้องการของประเทศ

เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบจัดการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยปรับโครงสร้างสถาบันวิจัยของรัฐให้สามารถวิจัย และดึงดูดผู้ทรงคุณวุฒิไว้ในงานวิจัย ตลอดจนปรับปรุงเครือข่ายการวิจัยของรัฐบาล สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ให้สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ได้

สำหรับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากภาวะมลพิษต่าง ๆ นั้น รัฐบาลให้ความสำคัญเร่งด่วนต่อการแก้ปัญหาภาวะมลพิษทางอากาศที่เกิดจากการจราจรติดขัด ภาวะฝนกรด มลพิษทางน้ำ ทางอากาศที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมและกากของเสียที่เป็นพิษ โดยมีเป้าหมายที่จะลดซัลเฟอร์ไดออกไซด์ คาร์บอนมอนอกไซด์ ไนโตรเจนไดออกไซด์ และสารตะกั่วในน้ำมันเชื้อเพลิงให้อยู่ในมาตรฐานที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลอดจนการปรับปรุงวิธีใช้ถ่านหินลิกไนต์ ในกระบวนการผลิตไฟฟ้า เพื่อป้องกันการเกิดภาวะฝนกรดควบคู่ไปกับการกวดขันให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายในการควบคุมภาวะมลพิษอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะในเรื่องการขจัดสารพิษจากยานพาหนะทุกชนิด

เพื่อให้การบริการและจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลมีนโยบายให้มีการจัดตั้งองค์กรร่วม 3 ฝ่าย คือ ชุมชน สถานประกอบการ และภาครัฐบาล ทำหน้าที่เฝ้าระวังและกำกับดูแลภาวะสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะในเขตเมือง เขตอุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยว โดยให้ผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ นั้นเป็นผู้รับภาระในการพัฒนา การอนุรักษ์ และการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยตลอดจน สนับสนุนให้มีการสร้างสวนสาธารณะในเขตเมือง

5. นโยบายการป้องกันประเทศ

รัฐบาลจะปรับปรุง พัฒนา และเสริมสร้างกำลังกองทัพให้มีขนาดที่เหมาะสมมี ประสิทธิภาพพร้อมรบ ทันสมัย และปรับปรุงระบบกำลังสำรอง ระบบการระดมสรรพกำลัง เพื่อการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ตลอดจนแผนกำลังป้องกันประเทศ ทั้งกำลังทหาร กำลังกึ่งทหาร และกำลังประชาชน เพื่อป้องกันภัยคุกคามจากภายใน และภายนอกประเทศ รวมทั้งคุ้มครองทรัพยากรของชาติด้วย

รัฐบาลจะมุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการพึ่งตนเองในด้านการป้องกันประเทศ โดยสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการทหาร รวมทั้งการผลิตยุทโธปกรณ์ภายใน ประเทศ โดยร่วมมือกับส่วนราชการต่าง ๆ ภาคเอกชน และมิตรประเทศ

ในขณะเดียวกัน รัฐบาลจะสนับสนุนและส่งเสริมบทบาทของกองทัพ ในการพัฒนา ประเทศ การพัฒนาเพื่อความมั่นคงการช่วยเหลือประชาชน และการบรรเทาสาธารณภัย อีกทั้งจะบำรุง เสริมสร้างขวัญ กำลังใจของทหารและครอบครัว ในด้านสวัสดิการและ การดำรงชีพ รวมทั้งส่งเสริมให้ทหารผ่านศึกและครอบครัวให้ดำรงอยู่ได้ด้วยความเหมาะสม และสมเกียรติ

6. นโยบายด้านต่างประเทศ

รัฐบาลจะดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เป็นอิสระสอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อม ของโลก และเสริมสร้างบทบาทของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยยึดถือ ประโยชน์ของชาติเป็นหลัก ทั้งจะใช้การต่างประเทศในการส่งเสริมความเจริญมั่นคงทาง ด้านเศรษฐกิจของชาติกับให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐและระหว่างภาครัฐ กับภาคเอกชน เพื่อให้การดำเนินนโยบายมีประสิทธิภาพและเอกภาพมากยิ่งขึ้น

รัฐบาลจะเคารพความตกลงที่ทำไว้กับต่างประเทศ ทั้งจะส่งเสริมให้มีการปฏิบัติ ตามหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และส่งเสริม ความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างประเทศและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโลก

รัฐบาลเน้นการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ โดยมุ่งขยายตลาดการค้าและการลงทุน และเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับ ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์แห่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความก้าวหน้าใน ภูมิภาคนี้ ทั้งจะพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนต่อประชาชน โดยการแลกเปลี่ยนทาง วัฒนธรรม สารนิเทศ การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างกัน อีกทั้งเสริมสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศสมาชิกสมาคมประชา- ชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้แน่นแฟ้นและใกล้ชิดยิ่งขึ้น และพัฒนาความสัมพันธ์กับ ประเทศมหาอำนาจและประเทศคู่ค้าที่สำคัญในภูมิภาคต่าง ๆ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย- แปซิฟิก ภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย ภูมิภาคตะวันออกกลาง และภูมิภาคประเทศริมฝั่งแม่น้ำโขง นอกจากนี้ รัฐบาลจะดำเนินงานด้านสารนิเทศเพื่อให้ต่างประเทศมีความเข้าใจ ประเทศไทยดีขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ ตลอดจนเน้นการคุ้มครองดูแลสิทธิประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ

7. นโยบายสังคม

รัฐบาลกำหนดเป้าหมายการดำเนินนโยบายทางสังคมที่จะเสริมสร้างความสงบสุข และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยในด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ศิลธรรม และดำรงไว้ซึ่ง เอกลักษณ์ของชาติ โดยกำหนดนโยบาย ดังนี้

7.1 ความสงบเรียบร้อยในสังคม

รัฐบาลจะเร่งป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกประเภท โดยเฉพาะ อย่างยิ่งการประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน กับทั้งจะเร่งการ ปราบปรามอาวุธสงคราม และผู้มีอิทธิพลในพื้นที่อย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริม ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในท้องถิ่นด้วย

รัฐบาลจะป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างเด็ดขาด โดยร่วมมือกับ ประเทศเพื่อนบ้านในการทำลายแหล่งผลิตยาเสพติด และขอความร่วมมือจากประเทศที่มี

ผู้เข้าเสด็จให้ร่วมแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ขณะเดียวกันจะเน้นการรณรงค์ ในกลุ่มเยาวชนให้ตระหนักถึงโทษของยาเสพติดทั้งในและนอกสถานการศึกษา ทั้งจะให้มีการจัดหลักสูตรการศึกษาในเรื่องนี้ต่อไปด้วย

ขณะเดียวกัน รัฐบาลมุ่งเน้นให้การช่วยเหลือทางกฎหมายและสร้างความเสมอภาคในโอกาสที่ประชาชนจะได้รับความเป็นธรรมทางกฎหมาย และรัฐบาลจะนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการนิยามพิพากษาคดีของศาล รวมทั้งการพัฒนางานคุมประพฤติ การจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และศาลปกครอง ตลอดจนการให้ความปลอดภัยแก่ประชาชนที่มาศาล และข้าราชการที่ปฏิบัติงานในศาล นอกจากนี้จะส่งเสริมให้มีการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการอนุญาโตตุลาการเพื่อรองรับการขยายตัวทางธุรกิจ การลงทุน และแบ่งเบาภาระคดีที่ขึ้นสู่ศาลให้ลดลงด้วย

7.2 การศึกษา

รัฐบาลมุ่งให้ความสำคัญต่อการเร่งขยายโอกาสการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เพื่อเป็นฐานการขยายการศึกษาภาคบังคับ จาก 6 ปี เป็น 9 ปี ตลอดจนปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นควบคู่ไปกับการเพิ่มพูนความรู้ผ่านระบบสื่อสารมวลชนต่าง ๆ

นอกจากนี้ รัฐบาลมุ่งเน้นการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการผลิต และการใช้เทคโนโลยีในอนาคต และจะเร่งรัดการผลิตกำลังคนในสาขาวิชาชีพที่ขาดแคลนให้สามารถสนองความต้องการของตลาดแรงงานควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้สถานศึกษาได้เน้นกิจกรรมการพัฒนาด้านสุขภาพ และการออกกำลังกายแก่เด็กและเยาวชนให้มีพละกำลังหรือขีดความสามารถในการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการพัฒนาคิดใจ โดยมุ่งเน้นการประพฤติปฏิบัติในทางที่ชอบที่ควร และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

รัฐบาลจะเสริมสร้างสวัสดิการ ขวัญและกำลังใจครูทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีความมั่นคงในอาชีพ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกล

ขณะเดียวกัน รัฐบาลต้องการผ่อนคลายนโยบายระเบียบต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากร และความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ

ทั้งภายในและนอกประเทศมาสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันการศึกษาให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ทางด้านการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น รัฐบาลจะกระจายและขยายโอกาสการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาคและชนบทให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเน้นการเสริมปัจจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการทำงานของประชาชนอย่างต่อเนื่อง และจะพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยเน้นการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหาร การพัฒนาบุคลากร การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกประเทศ มาสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาและการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษานานาชาติให้กว้างขวางมากขึ้น โดยเฉพาะการรับนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาคเข้าศึกษา

นอกจากนั้น จะเร่งรัดการผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาวิชาการและวิชาชีพให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพอย่างเพียงพอและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ การนำผลไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และช่วยให้ประเทศไทยพึ่งตนเองทางเทคโนโลยีได้มากขึ้น

รัฐบาลจะสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้มีความร่วมมือ และการร่วมใช้ความชำนาญการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน และระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับหน่วยงานภาคธุรกิจเอกชนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาพึ่งตนเองได้มากขึ้น

7.3 สาธารณสุข

รัฐบาลยึดมั่นว่าการควบคุมและป้องกันโรคเอดส์เป็นนโยบายระดับชาติที่เร่งด่วนและมีความสำคัญสูง โดยจะเร่งรัดให้หน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชน ร่วมรับผิดชอบปฏิบัติการป้องกันโรคเอดส์อย่างจริงจังต่อเนื่องต่อไป

รัฐบาลเน้นนโยบายการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง และมีความรู้ในการป้องกันโรคและรู้จักรักษาพยาบาลเบื้องต้นด้วยตนเอง โดยเร่งพัฒนาคุณภาพงานสาธารณสุขมูลฐานในเขตชนบท และเร่งขยายงานสาธารณสุขมูลฐานในเขตเมืองมากยิ่งขึ้น

ขณะเดียวกัน รัฐบาลเน้นการปรับปรุงสถานอนามัยในชนบท ให้สามารถบริการประชาชน โดยการเพิ่มบุคลากรด้านการแพทย์และเครื่องมือ ตลอดจนปรับปรุงโรงพยาบาลศูนย์ในส่วนภูมิภาคให้สามารถให้บริการแก่ประชาชนเพื่อลดความจำเป็นที่จะต้องเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

รัฐบาลจะส่งเสริมหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่ช่วยยกระดับสุขภาพอนามัยของประชาชนให้สูงขึ้น เร่งแก้ไขปัญหาค้นหาสาเหตุสุขภาพ ปรับปรุงการสุศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีทางสื่อมวลชนและการศึกษา ทั้งในและนอกระบบเพื่อให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่ดี รวมทั้งการปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขและปัญหาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รัฐบาลจะส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อการฟื้นฟูการแพทย์แผนไทย และการใช้สมุนไพรให้เป็นประโยชน์แพร่หลายตามความต้องการของท้องถิ่น และพัฒนาอุตสาหกรรมยาภายในประเทศให้มั่นคงพึ่งตนเองได้ โดยเน้นความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพการบำบัดโรคในราคาที่เหมาะสม และกระจายไปสู่ผู้ใช้ได้อย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหาร ยา และอื่น ๆ เพื่อการส่งออก

นอกจากนี้ รัฐบาลมีนโยบายเร่งปรับปรุงระบบการประกันสุขภาพที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับการประกันสุขภาพตามพระราชบัญญัติประกันสังคม และให้การสงเคราะห์แก่ผู้ที่มีสังคมนควรช่วยเหลือเกื้อกูล รวมทั้งเน้นการคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านอาหารและยาด้วย

7.4 บริการสังคม

รัฐบาลมีนโยบายประกันสังคมไปแล้วจึงจะได้เร่งจัดตั้งหน่วยงานรองรับและปรับปรุงกฎหมายให้มีความคล่องตัวในทางปฏิบัติด้วย ขณะเดียวกันรัฐบาลจะเน้นการให้การสงเคราะห์แก่ผู้ที่มีสังคมนควรช่วยเหลือเกื้อกูล โดยสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวชุมชน และภาคเอกชนมีบทบาทในการดำเนินงานให้มากขึ้นและให้มีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีบทลงโทษผู้ล่อลวงเด็ก เยาวชน และสตรีไปเพื่อการค้าประเวณีอย่างเฉียบขาด และให้พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ ร่วมมืออย่างใกล้ชิดและเอาจริงเอาจังในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

รัฐบาลจะเร่งพัฒนาระบบประปาและไฟฟ้าในชนบทให้ทั่วถึง

นอกจากนี้ รัฐบาลให้ความสำคัญต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน โดยเน้นการป้องกันบรรเทา และฟื้นฟูผลกระทบอันเนื่องมาจากจากสาธารณภัยทั้งในระดับจังหวัดและภูมิภาค ควบคู่ไปกับการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันและบรรเทาอุบัติภัย การใช้แก๊สไฟฟ้าในเคหะสถาน

๘. นโยบายการกระจายรายได้

รัฐบาลมีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดช่องว่างของรายได้ โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญคือ กลุ่มเกษตรกรรายย่อยและลูกจ้างแรงงานเกษตรที่ยากจนในชนบท กลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยและลูกจ้างในเมือง กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และลูกจ้างที่มีรายได้ต่ำ โดยกำหนดมาตรการที่เป็นรูปธรรม ดังนี้คือ

รัฐบาลมีนโยบายอย่างแน่วแน่ที่จะพยุงราคาข้าวและสินค้าเกษตรหลัก โดยวิธีการแทรกแซงตลาดและจัดสร้างยุ้งฉาง และลานตากข้าวอย่างทั่วถึง เร่งรัดการส่งออก และทดลองใช้ระบบประกันภัยพืชผลเกษตรและปศุสัตว์ ให้เชื่อมโยงกับระบบสินเชื่อการผลิต การเกษตร เพื่อลดความเสี่ยงในด้านรายได้และผลผลิตการเกษตรของเกษตรกร

นอกจากนี้ รัฐบาลมีนโยบายจะจัดตั้งกองทุนพิเศษเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยที่ยากจน และสอดคล้องคุณสวัสดิภาพของแรงงานรับจ้างในภาคเกษตร โดยเฉพาะความปลอดภัยในการทำงาน การให้การฝึกอบรมยกระดับฝีมือให้สามารถทำงานที่ได้ค่าจ้างสูงขึ้น

ในขณะเดียวกัน รัฐบาลจะให้ความสำคัญลำดับสูงต่อการขยายบริการการศึกษาฝึกอบรมแก่กลุ่มที่ด้อยโอกาสในสังคม คือ กลุ่มเด็ก เยาวชน และสตรีในเขตยากจน และผู้มีความบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา เป็นกรณีพิเศษ โดยเฉพาะผู้ที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างไม่เป็นธรรม

สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยและลูกจ้างในเมืองนั้น รัฐบาลจะส่งเสริมและสนับสนุนโอกาสของผู้ใช้แรงงานให้เข้าถึงปัจจัยการผลิต โดยพัฒนาความรู้ ฝีมือ ทักษะ เพื่อให้มีรายได้ ค่าจ้าง สภาพการทำงานที่เหมาะสม เป็นธรรม ทั้งจัดให้มีสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย และผู้ใช้แรงงานอย่างทั่วถึง

รัฐบาลมีนโยบายอำนวยความสะดวกและจัดสถานที่ให้แก่ผู้ค้าหาบเร่ แผงลอยให้เป็นหลักแหล่งชัดเจน ตลอดจนให้ความคุ้มครอง สอดส่องสภาพแวดล้อมการทำงานให้แก่

แรงงานก่อสร้างในเขตก่อสร้างและโรงงานให้ดีขึ้น ทั้งสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยต่อชีวิต ควบคู่ไปกับการปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพ โดยรัฐบาลจะเข้มงวดดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำ และกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในชุมชนแออัดในเมืองอย่างเป็นระบบ รวมทั้งจัดบริการเคหะสงเคราะห์ให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยด้วย

รัฐบาลมุ่งที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรประชาชนในระดับตำบลและหมู่บ้าน ให้มีบทบาทในการวางแผน และพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น โดยพิจารณาปรับปรุงระบบการจัดสรร และแบ่งรายได้ที่เก็บจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น เช่น ค่าภาคหลวง เป็นต้น ให้กับท้องถิ่นและสนับสนุนให้องค์กรพัฒนาภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทั้งในเขตเมืองและชนบทให้มากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติย่อ

ของ

พลเอก ชำติช้าย ชุณหะวัณ

เกิดเมื่อ 5 เมษายน พ.ศ.2463
 ที่เกิด ตำบลพลับพลาไชย จังหวัดพระนคร
 ภรรยาชื่อ ท่านผู้หญิง บุญเรือน ชุณหะวัณ (นามสกุลเดิม โสพนธ์)
 บิดา, มารดาชื่อ จอมพล ผิน ชุณหะวัณ และ คุณหญิง วิบูลลักษณ์ ชุณหะวัณ
 บุตรหญิงชื่อ วาณี หงประภาส เกิดเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2488
 ชายชื่อ ไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ เกิดเมื่อ 8 ตุลาคม 2490

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2483 สำเร็จโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
 พ.ศ.2489 สำเร็จโรงเรียนนายทหารม้า
 พ.ศ.2491 สำเร็จโรงเรียนยานเกราะกองทัพสหรัฐอเมริกา

ประวัติย่อทหาร

พ.ศ.2483 ว่าที่ร้อยตรี
 พ.ศ.2484 ร้อยโท
 พ.ศ.2486 ร้อยเอก
 พ.ศ.2490 พันตรี
 พ.ศ.2494 พันโท
 พ.ศ.2497 พันเอก
 พ.ศ.2499 พลจัตวา
 พ.ศ.2516 พลตรี
 พ.ศ.2531 พลเอก

ประวัติราชการ

- พ.ศ. 2483 ผู้บังคับหมวด กองพันทหารม้าที่ 1 รักษาพระองค์
- พ.ศ. 2488 ผู้บังคับกองร้อย กองพันทหารม้าที่ 1 รักษาพระองค์
- พ.ศ. 2491 ประจำกรมเสนาธิการทหารบก
- พ.ศ. 2492 รองผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารบก ณ กรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา
- พ.ศ. 2493 ผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ 1 รักษาพระองค์
- พ.ศ. 2497 รองผู้บังคับการโรงเรียนยานเกราะ และผู้บังคับการกรมทหารม้าที่ 2
- พ.ศ. 2498 ผู้บังคับการโรงเรียนยานเกราะ
- พ.ศ. 2501 อุปทูตฯ สถานอัครราชทูต ประจำประเทศอาร์เจนตินา
- พ.ศ. 2503 อัครราชทูตวิสามัญผู้มิอำนาจเต็ม ประจำประเทศอาร์เจนตินา
- พ.ศ. 2506 เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มิอำนาจเต็ม ประจำประเทศออสเตรเลียและตุรกี
สำนักวาติกัน และเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวร ประจำองค์การ
สหประชาชาติ ณ นครเจนีวา
- พ.ศ. 2515 อธิบดีกรมการเมือง กระทรวงการต่างประเทศ
- พ.ศ. 2515 รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
- พ.ศ. 2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. 2519 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. 2523 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
- พ.ศ. 2526 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. 2529 หัวหน้าพรรคชาติไทย
- พ.ศ. 2529 รองนายกรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. 2531 นายกรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก
- มหาวิกรมมงกุฏ
- ทูตียจุลจอมเกล้าพิเศษ
- เหรียญรัตนาภรณ์ชั้นที่ 3
- เหรียญกล้าหาญ
- เหรียญพิทักษ์เสรีชนชั้นที่ 1

รายการพิเศษ

- ราชการสงครามกรณีพิพาทอินโดจีน
- ราชการสงครามมหาเอเซียบูรพา
- ราชการสงครามเกาหลีผลัดที่ 1

หน้าที่พิเศษ

- ราชองครักษ์เวร
- ราชองครักษ์พิเศษ
- นายทหารพิเศษประจำกองพันทหารม้าที่ 1 กรมทหารม้าที่ 1 รักษาพระองค์
ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

อื่น ๆ

- นายกสภาคมิตรภาพไทย-จีน
- นายกสภาคนักเรียนเก่าภาคพื้นยุโรป

ฐานเศรษฐกิจของประเทศไทย

ประเทศไทยมีฐานอำนาจทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่สำคัญโดยพิจารณาจากบุคคลสำคัญของพรรคที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจต่าง ๆ และกลุ่มธุรกิจที่ให้การสนับสนุนพรรคคือ

ผลตรีประมาณ อดีตรекสาร เกี่ยวข้องกับธุรกิจต่าง ๆ คือ

1. บริษัทไอสวรรคค์ จำกัด
2. บริษัทเครื่องหนังไทย จำกัด
3. บริษัทโรแยลโมเสคเอ็กซ์พอร์ต จำกัด
4. บริษัทอุตสาหกรรมทอผ้าไทย จำกัด
5. บริษัทไทยเท็กซ์ไทล์นิซซิ่ง จำกัด
6. บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลชลบุรี จำกัด
7. บริษัทน้ำตาลสุพรรณบุรี จำกัด
8. บริษัทกระจกไทยอาชาฮี จำกัด
9. บริษัทไทยเทียนเท็กซ์ไทล์ จำกัด
10. บริษัท รสพ. ประกันภัย จำกัด
11. บริษัทค่าเชย์ทรีสต์ จำกัด
12. บริษัทราชประสงค์ จำกัด
13. บริษัททิชซี จำกัด
14. บริษัทสแตนดาร์ดกาเมนต์ จำกัด
15. บริษัทเทียนโพลีเอสเตอร์ จำกัด

ที่มา "ฐานเศรษฐกิจชาติไทย" หลักไท (13 พฤษภาคม 2525) : 13-15, "ธุรกิจชาติไทย" ตะวันใหม่ (23 มีนาคม 2522) : 3-4, "ชาติไทย" สถานนิทรรศการ มีนาคม 2522) : 10, สมาคมเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, เส้นทางเศรษฐกิจ รัฐบาลเปรม (เอกสารประกอบนิทรรศการ, 19-21 กันยายน 2523) : 18-20, "ธุรกิจชาติไทย" สู่นาคคต 2. 89, (30 มค. - 5 กพ. 2526) : 5-9, พรรคชาติไทย ประชาชาติธุรกิจ, ฉบับพิเศษ (ครั้งแรกปี 2531) : 6-11.

16. บริษัทกระสอบอีสาน จำกัด
17. บริษัทป่าดงสินการคำ จำกัด
18. บริษัทปราจีนป่าไม้ จำกัด
19. บริษัทอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำกัด
20. บริษัทไทยอาซาฮีโซดาไฟ จำกัด
21. บริษัทผดุงสินพาณิชย์ จำกัด
22. บริษัทเทพรส จำกัด
23. บริษัทกรุงศรีอยุธยา จำกัด
24. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
25. บริษัทอติเรกสารเอนเตอร์ไพรส์

พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ มีกิจการอยู่ในบริษัทเอราวัณเทรดส์ จำกัด บริษัทเอราวัณอินเตอร์เนชั่นแนล บริษัทคาเธ่ย์เทรดส์ จำกัด เริ่มก่อสร้างธุรกิจด้วยการเป็นนายหน้าให้กับต่างประเทศในการติดต่อทำธุรกิจกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

กลุ่มชอยราชครุที่ยังคงเหลืออยู่ 3 คน คือ พลตรีประมาณ อติเรกสาร พลตรี ศิริสิริโยธิน และพลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ ได้ค่อย ๆ ขยายฐานทางเศรษฐกิจในช่วงระหว่างปี 2500-2516 จนสามารถสร้างให้กลุ่มชอยราชครุมีอำนาจทางเศรษฐกิจและใช้อำนาจทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ไปสร้างอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองได้นับตั้งแต่ปี 2516 ซึ่งระบบการเมืองเปิดกว้างขึ้นกว่าแต่ก่อนจนถึงปัจจุบัน

นายบรรหาร ศิลปอาชา เข้าร่วมกับกลุ่มชอยราชครุหลังกลุ่มอื่น ประมาณปี 2518 แต่ด้วยความสามารถและบทบาททางการเมืองของนายบรรหารเอง กอปรกับพลังทางเศรษฐกิจที่ท่วมเทเงินทองให้พรรคอย่างมาก จึงทำให้นายบรรหารฯ มีความสำคัญขึ้นเป็นอันมาก จนได้ตำแหน่งเลขาธิการพรรคชาติไทย ก่อนที่จะเข้ามาร่วมกลุ่มชอยราชครุ นายบรรหารฯ ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับกิจการค้าไม้ โรงเลื่อย นายหน้าค้าสารเคมีให้การประปาโดยผ่านทางจอมพลประภาส จารุเสถียร ดำเนินกิจการบริษัทไทยประกันชีวิตร่วมกับกลุ่มมิตรักษ์แห่งธนาคารกรุงศรีอยุธยา รวมทั้งกิจการบริษัทเงินทุนรวมทวงจากทนายบรรหารฯ ดำเนินการอยู่มี

1. บริษัทไทยโอเวอร์ซีทรีสต์
2. บริษัทบ้านเมืองการนิมน์ (หนังสือนิมน์บ้านเมืองที่ใหญ่อันดับสามของประเทศ)
3. กรรมการบริษัทชลประทานซีเมนต์
4. บริษัทสหศรีก่อสร้าง
5. บริษัทสหศรีชัยเคมีคอลล์
6. บริษัทบี เอส อินเตอร์เนชั่นแนล
7. บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง
8. บริษัทประกันชีวิตนครหลวง
9. บริษัททอทอง
10. บริษัทราชดำริเวชกิจ (ร่วมกับตระกูลโสภณพานิชตั้งโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์)

นายบุญทรง ศรีเพ็ญ ตระกูลศรีเพ็ญ ประกอบกิจการร่วมกับนาย
 ทูจจากประเทศญี่ปุ่น ทำให้มีความสนิทสนมกับกลุ่มชอยราชคร เพราะมีการประกอบธุรกิจ
 กิจชนิดเดียวกันและให้การสนับสนุนซึ่งกันและกันมาตลอด นับตั้งแต่การรัฐประหาร 2500
 ความสนิทสนมกันอย่างลึกซึ้งของ 2 กลุ่มนี้ ได้มีความสำคัญต่อการก่อตั้งพรรคชาติไทยมาก
 ซึ่งนายบุญทรง ศรีเพ็ญ นับเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งในการประสานนักธุรกิจเพื่อก่อตั้ง
 พรรคชาติไทยร่วมกับกลุ่มชอยราชครและความผูกพันนี้ยังคงดำเนินต่อไปอย่างราบรื่น
 โดยกลุ่มตระกูลศรีเพ็ญเองก็ไม่ได้ต้องการเข้าไปมีบทบาทในพรรคชาติไทยมากนัก
 เพราะอาศัยทางกลุ่มชอยราชครดำเนินการในด้านนี้ก็เพียงพอแล้ว กิจการที่นายบุญทรงฯ ดำ
 เนินธุรกิจอยู่คือ

1. บริษัทคาเธ่ย์ทรีสต์ จำกัด
2. บริษัทไทยอาซาฮีโซดาไฟ จำกัด
3. บริษัทระจกไทยอาซาฮี จำกัด
4. ธนาคารศรีนคร จำกัด
5. บริษัทเชื้อไทย จำกัด
6. บริษัทไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์ จำกัด
7. บริษัทบุญศรี จำกัด (ค้าที่ดินและทำบ้านจัดสรร)

8. บริษัทกีดเยียร์ (ประเทศไทย)
9. บริษัท ร.ส.พ. ประกันภัยจำกัด
10. บริษัทบุญทรง จำกัด
11. โรงงานทอผ้ากรุงเทพ จำกัด

นายสุรพันธ์ ชินวัตร มีธุรกิจคือ

1. บริษัท ท.ชินวัตรไหมไทย จำกัด
2. บริษัท พี.ที คอร์ปอเรชั่น จำกัด
3. บริษัทชินวัตรเทรดดิ้ง จำกัด

นายประมวล สภาวสุ มีธุรกิจคือ

1. บริษัทประมวลก่อสร้าง จำกัด
2. บริษัท (ไม้ทราบชื่อ) ธุรกิจด้านวิศวกรรมที่ปรึกษา

นายสอาด ปิยวรรณ มีธุรกิจคือ

บริษัทลำปางชัย จำกัด

นายเสนาะ เทียนทอง มีธุรกิจคือ

บริษัท ส. เทียนทอง จำกัด

นายทวิช กลิ่นประทุม มีธุรกิจคือ

1. บริษัทเทรลเลอร์ทรานสปอร์ต จำกัด
2. บริษัทบางกอบเครนเนจ จำกัด

ประวัติผู้เขียน

พ.ต.ต.สุนทร ไตรรอด เกิดเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2501 เป็นคนจังหวัดนนทบุรี

สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย เขต2

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย